

Column

Harry Veenendaal

Nieuwe columnist

Harry Veenendaal (35) is vanaf dit nummer columnist, afwisselend met Matthijs Kaaks. Hij is advocaat, studeerde ook af als historicus, en werkt sinds begin vorig jaar als advocaat-stagiaire bij Kneppelhout & Korthals in Rotterdam. Welkom, meneer Veenendaal!

laten weten, maar met weinig resultaat. Schouwink: 'De staatssecretaris liet ons weten dat zij zich het belang van de beroepsgenoten aantrekt, en heeft toegezegd daar rekening mee te houden. Maar in een latere brief naar de Kamer zien we daar niets van terug. Daarmee geeft zij de suggestie af dat tuchtrechtspraak wel past onder de reguliere rechtspraak.' Dat is voor Schouwink een brug te ver: 'Wordt de handelwijze van een advocaat beoordeeld door de gewone rechter, dan ondermijnt dat zijn onafhankelijkheid.'

Volgens het Hof deugt ook de timing niet. Als er al over wijzigingen in de organisatie gedacht moet worden, is het logisch eerst de uitkomst van de harmonisatie van het procesrecht af te wachten.' Het gezag van het Hof van Discipline kun je vergelijken met de kracht van een merk. Is het eenmaal weg, dan komt het niet gemakkelijk weer terug.'

Lobby

Overigens vallen niet alle beroepsgroepen die nu nog een eigen tuchtrecht hebben onder de harmonisering die het kabinet wenst. De medici lijken de dans te ontspringen. Maar die hebben dan ook een breed opgezette lobby gevoerd, weet Johan Legemaate, hoogleraar Gezondheidsrecht aan de Vrije Universiteit. 'Daarna hebben alle acht organisaties die onder het medisch tuchtrecht vallen schriftelijk gereageerd richting

WVS en Justitie. Er is dus veel input geleverd. Medici zeggen: harmonisatie van het tuchtrecht is nuttig maar differentieer waar gewenst.'

Volgens Legemaate, verbonden aan de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Geneeskunst (KNMG), is de medische sector met ruim duizend tuchtzaken één van de grotere tuchtrechtgebieden (bij de advocatuur werden vorig jaar 875 klachten bij de Raden van Discipline ingebracht).

'Het leeft hier ook heel erg', zegt Legemaate. 'We vinden dat het tuchtrecht rekening moet houden met het eigene van de sector. Als er één appèlinstantie komt, dan bestaat het risico dat het eigene het onderspit gaat delven. Bij tuchtrecht zijn altijd juristen en beroepsbeoefenaren betrokken. Bij ons zijn dat medici, bij advocaten zijn de beroepsbeoefenaren ook jurist. Bij medici bestaat de vrees dat het juridische dan gaat overheersen.'

Hebben medici beter gelobbyd dat advocaten? Het lijkt erop, zegt Cotterell. 'Maar het kan er ook aan liggen dat zij te maken hebben met WVS en wij met Justitie.' Moet de advocatuur zich iets verwijten? Cotterell: 'Nee. Het onderbrengen van het tuchtrecht bij de gewone rechtspraak komt onverwacht. Huls zegt er niets over in zijn rapport en minister Hirsch Ballin heeft er in zijn reactie op het rapport-Van Wijmen – over de toekomst van de advocatuur – ook niets over gezegd.'

De naam Nanne betekent als afgeleide van Johannes: 'Jahweh is genadig'.

Een geruststellende gedachte voor Harm Nanne Brouwer, de voorzitter van het College van procureurs-generaal. Donderdag 20 december 2007 was namelijk gehakttag voor het Openbaar Ministerie. Aan de gehaktmolen stond rechter Hanneke Lommen-Van Alphen van de Rechtbank Amsterdam. Van de Hells Angels-zaak bleef niet veel meer over dan een schamel pondje half-om-half. Dat was wel wat anders dan de foie gras die het OM ons beloofd had. De rechter verklaarde het OM niet-ontvankelijk, omdat het afgeluisterde telefoongesprekken tussen verdachten en hun advocaten niet had vernietigd. Daarmee had het OM volgens de rechtbank op 'ernstige en grootschalige wijze de geheimhoudingsrechten van de verdachten en hun verdediging geschonden'. Daarnaast vond de rechter dat het OM 'een loopje had genomen' met de rechten van de verdachten en hun raadslieden. De geselprocessie bereikte een dieptepunt met de conclusie dat wat het OM in deze zaak had gepresteerd, het vertrouwen van de rechtspleging in zijn geheel had aangetast. Kort samengevat: *three strikes and you're out*.

Is het OM nog wel te vertrouwen? Als de Hells Angels-zaak een incident zou zijn wel. Persofficier Digna van Boetzelaar typeerde de werkwijze van het OM bij Nova als een 'stomme fout' en Brouwer sprak in *NRC Handelsblad* over een 'ernstig incident'. Minister van Justitie Ernst Hirsch Ballin had het over 'een

vergissing' en de Tweede Kamerleden Fred Teeven (VVD) en Sybrand van Haersma Buma (CDA) haastten zich om het 'persoonlijk falen' van officier van justitie Gert Oldekamp te benadrukken.

Het lijken wel apparatsjiks die geen verantwoordelijkheid durven te nemen. De Hells Angels-zaak is geen incident. Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) concludeerde in november 2007 al dat door het OM inbreuk werd gemaakt op de bescherming van het voor de samenleving als geheel belangrijke beroepsgeheim van de advocaat. In meer dan driekwart van de onderzochte gevallen waren de digitale opnames van geheimhoudersgesprekken tussen advocaat en verdachte niet binnen één dag na ondertekening van het vernietigingsbevel, of helemaal niet, gewist.

Zijn deze conclusies van het CBP soms ook een 'incident' of een 'vergissing'? Natuurlijk niet. Het vergt geen rocket-science om tot de conclusie te komen dat het OM ook in andere dossiers structureel inbreuk maakt op de geheimhoudingsrechten. Brouwer ontkent dit. Hij is vast niet bereid om dezelfde statistische kansberekening op deze vraag los te laten als die het OM gebruikte om Lucia de B. achter de tralies te krijgen. En terecht, want de conclusie is overduidelijk. Het OM is in de Hells Angels-zaak op heterdaad betrapt: *in flagrante delicto*.

Ik pleit voor een diepgaand *extern* onderzoek. Als hieruit blijkt dat het OM structureel de geheimhoudingsrechten van verdachten en hun advocaten schendt, is het tijd voor een ouderwetse bijltjesdag. Brouwer en de politiek verantwoordelijke Hirsch Ballin zullen in dat geval hun consequenties moeten trekken. Boven iedere moederhut moeten nu eenmaal af en toe verse schedels hangen. Moge Jahweh in dat geval Nanne en Ernst genadig zijn.